

Complexnummer: 513002

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Vlisco complex

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

513003, 513005, 514844, 514845

Woonplaats

Helmond

Gemeente

Helmond

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

Binnen Parallelweg 27, 5701 PH te Helmond

Complexomschrijving

Inleiding

Het schildvormige complex bestaat uit een aantal onderdelen.

Dit zijn het aan de Zuid-Willemsvaart gelegen fabrieksgebouw uit 1911 (1), de midden op het terrein gelegen vroegere watertoren uit 1884 (2), het ketelhuis uit 1913 (3), de uitbreiding van het ketelhuis, respectievelijk 1927 en 1937 (4). De stijl van deze gebouwen varieert van eclectische elementen bij de watertoren en deels bij het nieuwere ketelhuis tot puur functioneel-constructief voor de overige gebouwen.

Al deze gebouwen behoren tot Vlisco B.V. Het bedrijf is voortgekomen uit een samenwerkingsverband van de vennoten P.A. Sutorius en P.F. van Vlissingen. De katoendrukkerij uit 1843 was gevestigd aan de Kerkstraat. In 1916 werd het bedrijf een N.V. met de naam P.F. van Vlissingen & Co's Katoenfabrieken. Het complex is westelijk gesitueerd langs de Zuid-Willemsvaart. In het noorden wordt het terrein begrensd door het park van het kasteel van Helmond, in het oosten aan de Kerkstraat en aan het Groenewoud. In het zuiden wordt het complex begrensd door de spoorlijn.

Waardering

Het gebouwencomplex van Vlisco B.V. is van algemeen belang.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het is van cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een sociaal-economische ontwikkeling. Met name het fabrieksgebouw uit 1911 is door de bijzondere vorm en constructie belangrijk als uitdrukking van een technische en typologische ontwikkeling. In samenhang met het voorgaande heeft het complex als geheel tevens innovatieve en pionierswaarde. Met name bij de fabriekshal uit 1911 is er sprake van een bijzonder belang voor de geschiedenis van de bouwtechniek.

Door de vormgeving is er een bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur. Het complex is een essentieel onderdeel van een groter geheel, dat zowel cultuurhistorisch als stedenbouwkundig van nationaal belang is. De bijzondere betekenis van het complex is ook gelegen in de situering, die samenhangt met de ontwikkeling en uitbreiding van Helmond. Het is daarmee van bijzonder belang voor het aanzien van de stad. Het complex is belangrijk vanwege de architectonische gaafheid van in- en exterieur. Tenslotte is het belang gelegen in de bouwtechnische, typologische en functionele zeldzaamheid van het geheel.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513003

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 februari 2000
Kadaster deel/nr	82827/169

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Helmond	Helmond	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Helmond	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Helmond	H			1163

*Omschrijving***

Inleiding

Voormalige WATERTOREN, gebouwd in 1884, in opdracht van P.F.van Vlissingen naar ontwerp van Th. Roijackers. De toren staat midden op het terrein van Vlisco en is na restauratie rond 1980 in gebruik genomen als gebouw van de bedrijfsbrandweer.

Omschrijving

Het achthoekige gebouw is opgetrokken uit machinale baksteen en heeft een afgeplat dak met schilden waarop zwarte kruispannen.

De hoeken zijn geleed met lisenen en onder de gootlijst is een tandlijst gemetseld. Aan de bovenzijde, ter plaatse van het waterreservoir, is aan twee kanten een zware bakstenen versterking gemetseld. De twee bouwlagen daar onder zijn voorzien van rondboogramen. Op de begane grond zijn dit twintigruitsvensters met straalvormig bovenlicht, op de etage zijn het twaalfruitsvensters met eenzelfde bovenlicht. De oorspronkelijke ingang is doorbroken met een brede openslaande deur onder betonnen latei.

Waardering

De voormalige watertoren is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorische waarden als voorbeeld van de sociaal-economische ontwikkeling van Helmond als industriestad en als voorbeeld van de vroege typologische ontwikkeling van de bedrijfswatertoren. Het object heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch van belang is. Het gebouw is gaaf bewaard gebleven en uiterst zeldzaam.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Industrie	Fabrieksgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513005

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 februari 2000
Kadaster deel/nr	82827/152

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Helmond	Helmond	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Helmond	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Helmond	H			1163

*Omschrijving***

Inleiding

Voormalig FABRIEKSGEBOUW, in 1911 gebouwd in opdracht van P.F.

van Vlissingen. Het gebouw, dat markant aan de Zuid-Willemsvaart is gesitueerd, is heden in gebruik als opslagruimte.

Omschrijving

Het vierlaagse pand heeft een vrijwel rechthoekige plattegrond met iets afgeschuinde zijden. Het gebouw bestaat uit een in het zicht gelaten betonskelet met wit geschilderde baksteen vulmuren. Het skelet deelt de gevel in in twaalf traveeën met elk twee vensters. De hoektraveeën hebben een plat dak, de andere zijn voorzien van sheddaken. Aan de kanaalzijde zijn de ramen regelmatig gespatieerd. Op de begane grond bevinden zich in de eerste vier assen links en rechts onder meer kruisvenstervarianten met kleine roeden in de bovenlichten en dubbele deuren onder een luifel. Daar tussen bevinden zich grote stalen, vierkante zesendertigruits tuimelvensters. Dezelfde vensters vindt men op de eerste en tweede etage. De bovenste etage is blind. In de vierde travee van links en de vierde van rechts is een rechthoek met daarop geschilderd: "Anno" en "1911". Deze verdieping wordt verlicht door de glaszijde in de shedddaken. In de eindgevels hiervan zijn ronde vierruuts ramen geplaatst. De zijgevels tellen vier assen en hebben een raamindeling zoals boven beschreven. De achtergevel bezit grote delen die blind zijn gelaten en heeft diverse vensters die langer zijn uitgevoerd dan de overige ramen. In alle gevels zijn deuren aangebracht.

De inwendige constructie wordt gevormd door vierkante betonnen pijlers, die de plafonds dragen die in beton als moer- en kinderbalken zijn uitgevoerd. De zaagtanddaken rusten op betonnen balken, die tesamen een niet gelijkbenige driehoek vormen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Het in beton opgetrokken fabrieksgebouw is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorische waarden als voorbeeld van de sociaal-economische ontwikkeling van Helmond als industriestad en als voorbeeld van de technische en typologische ontwikkeling van de betonbouw. Het heeft als zodanig tevens innovatieve waarde en pionierskarakter. Het heeft ensemblewaarde als essentieel en beeldbepalend onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch van belang is en tevens van groot belang is voor het aanzien van Helmond als industriestad. Het gebouw is gaaf bewaard gebleven en uiterst zeldzaam.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Nijverheid

Functie

Drukkerij

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 514844

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 februari 2000
Kadaster deel/nr	82694/1

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Helmond	Helmond	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Helmond	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Helmond	H			1163

*Omschrijving***

Inleiding

Het object werd gebouwd als KETELHUIS in 1913 in opdracht van P.F. van Vlissingen.

Omschrijving

Het rechthoekige gebouw telt twee bouwlagen. De gevels zijn opgetrokken uit machinale baksteen met tand- en sierlijst onder de gootlijst van het zadeldak. De gevels worden geleed door lisenen. De ijzeren ramen hebben een kleine roedenverdeling en een kunststeen latei. Het middelste venster op de etage is vormgegeven als rondboograam.

Waardering

Het ketelhuis van 1913 is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorische waarden als voorbeeld van de sociaal-economische ontwikkeling van Helmond als industriestad van nationale betekenis. Het heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch van belang is. Het geheel is gaaf bewaard gebleven.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Industrie	Ketelhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 514845

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 februari 2000
Kadaster deel/nr	82693/158

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Helmond	Helmond	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Helmond	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Helmond	H			1163

*Omschrijving***

Inleiding

Het object werd in 1927 gebouwd als uitbreiding van het KETELHUIS in opdracht van P.F. van Vlissingen. Het gebouw grenst aan het ketelhuis uit 1913. In 1937 werd het uitgebreid. Heden dient het pand als energiebedrijf.

Omschrijving

Het L-vormige gebouw heeft een opklimmende reeks van twee naar drie tot vier bouwlagen. De gevels zijn opgetrokken uit machinale baksteen met sier- en tandlijsten onder de rand van de platte daken. De gevels worden geleed door lisenen met accenten van rollagen en ander eenvoudig siermetselwerk. De interne constructie bestaat uit een betonskelet. Het tweelaagse deel heeft op de begane grond gekoppelde rondboogramen met natuursteen aanzetstenen. De overige vensters zijn brede zesruits stalen met kunststeen lateien. In het drielaagse gedeelte bevinden zich een reeks stalen deuren.

Waardering

De uitbreiding van het ketelhuis van 1927 en 1937 is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorische waarden als voorbeeld van de sociaal-economische ontwikkeling van Helmond als industriestad van nationale betekenis en is tevens van belang als voorbeeld van de ontwikkeling van de betontechniek. Het heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch van belang is. Het gebouw is gaaf bewaard gebleven.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Industrie	Ketelhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument